

Najaarsnota 2018

Gemeente Leusden

Gemeente Leusden

Gemeente Leusden

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Resultaat Najaarsnota	5
Domein Bestuur	6
Domein Leefomgeving	7
Domein Samenleving	10
Domein Ruimte	13
Overhead	14
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	16
Risico's, reserves, financiering en subsidieplafonds	18

Resultaat Najaarsnota

Resultaat Najaarsnota

Toelichting resultaat

De startpositie voor 2018 (a.) ging uit van een tekort van € 120.000 dat wordt gedekt uit de algemene reserve flexibel deel. Bij b. zijn de vastgestelde begrotingswijzigingen voor 2018 opgenomen. Hieronder vallen de structurele gevolgen Najaarsnota 2017 voor de jaarschijf 2018 en de Voorjaarsnota 2018 (beide gedekt uit de algemene reserve basisdeel) en de overige begrotingswijzigingen (gedekt uit de algemene reserve flexibel deel). Voor het jaar 2018 geeft de Najaarsnota 2018 een positief resultaat van € 86.500. Het voorlopige tekort in 2018, wat ten laste van de algemene reserve basisdeel wordt gedekt, komt hiermee op € 356.400 (€ 442.900 - € 86.500).

De structurele begrotingspositie 2019-2022 (a.) kwam uit op een positief begrotingsresultaat van oplopend € 231.000 in 2022. Het verwachte structurele tekort van € 890.000 in het Sociaal Domein is vanaf 2019 via de 1e begrotingswijziging in de begroting verwerkt. In deze Najaarsnota stellen wij u voor om het dekkingsvoorstel voor het tekort Sociaal Domein voor 2019 zoals opgenomen in de geamendeerde begroting te wijzigen. Door een meevaller in de BUIG en inzet van gereserveerde middelen uit de meicirculaire kan het tekort voor 2018 volledig worden gedekt en is een extra storting in de reserve Sociaal Domein in 2018 mogelijk. Daardoor kan het tekort 2019 volledig uit de reserve Sociaal Domein worden gedekt en kan de onttrekking aan de algemene uitkering van € 409.200 worden teruggedraaid. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar domein Samenleving ad 1.

De ontwikkelingen op de programma's in de Najaarsnota (opgenomen onder d.) zorgen in 2019 voor een tekort van € 141.300 dat wordt gedekt uit de algemene reserve basisdeel. Vanaf 2020 zorgen de resultaten voor een geringe bijstelling van de stelpost 'nader te nemen maatregelen' (opgenomen onder f.).

Voorstel en dekking:

Het college besluit de raad voor te stellen:

1. De Najaarsnota 2018 vast te stellen;
2. Het voorlopige positieve begrotingsresultaat van de Najaarsnota 2018 voor de jaarschijf 2018 van € 86.500 toe te voegen aan de algemene reserve, basisdeel;
3. Het voorlopig negatieve begrotingsresultaat van de Najaarsnota 2018 voor de jaarschijf 2019 van € 141.300 te dekken ten laste van de algemene reserve, basisdeel;
4. De structurele doorwerking van de Najaarsnota naar 2020 en verdere jaren te verwerken door het bijstellen van de stelpost nader te nemen maatregelen ter dekking van het begrotingstekort.
5. Conform de Kaderbrief 2019 en ter dekking van het CUP 2018-2022:
 - het surplus binnen de algemene reserve Grondbedrijf ad. € 256.000 over te hevelen naar de algemene reserve, aangewezen bestemming;
 - de ruimte in de reserve fonds maatschappelijke vraagstukken ad. € 82.200 over te hevelen naar de algemene reserve, aangewezen bestemming.
6. Het subsidieplafond programma 3 Samenleving als gevolg van de mutaties met € 427.000 te verhogen;
7. De volgende begrotingswijzigingen vast te stellen: 1027, 1030, 1033, 1036, 1037, 1038, 1039, 3010 en 3011.
8. De volgende kapitaalkredieten beschikbaar te stellen:
 - € 500.000 voor vervangen brug Horsterweg;
 - € 100.000 voor een aanvullend krediet reconstructie Noorderinslag;
 - € 358.000 voor vervangen E-layer, topklaag en beregeningsinstallatie hoofdveld MHCL.

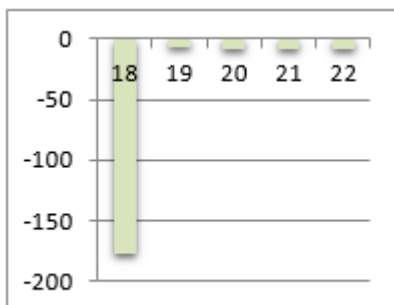

Domein Bestuur

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2018 -2022

(x € 1.000)	2018
Begroting 2018-2022	-4.065
Vastgestelde wijzigingen	-7
	-4.072
Mutatie Najaarsnota	-178
Saldo na Najaarsnota	-4.250

Tabel budgetautorisatie 2018

Grafiek mutaties Najaarsnota (x € 1.000)

Voor het jaar 2018 leiden mutaties binnen het domein Bestuur tot een nadelig resultaat na bestemming van € 178.000. De voornaamste oorzaak is de technische wijzigingen die in dit domein een nadeel van € 163.000 laat zien wat wordt veroorzaakt door inzet van extra capaciteit met name door uitval van langdurige ziekte (zie ook toelichting bij Overhead). De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

1. Appa-ontslaguitkering voormalig wethouder

Na het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appa-ontslaguitkering, tenzij hij/zij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. De hoogte van de ontslaguitkering bedraagt het eerste jaar 80% en de rest van de uitkeringsduur 70%. De duur van de Appa-loopbaan, is maximaal 3 jaar en 2 maanden. Na de verkiezingen in Leusden zijn door de collegewisseling twee zittende wethouders vertrokken. De kosten voor de Appa-uitkering 2018 worden ingeschat op € 27.000.

2. Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU)

In de voorjaarsnota hebben wij een wijziging in de financiering van kosten voor het uitvoeren van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) van door de VNG gecoördineerde activiteiten (o.a. KING, A+O fonds) opgenomen. Hierbij hebben wij vermeld dat verrekening budgettair neutraal via de Algemene Uitkering zal verlopen. Wij constateren echter in 2018 een nadelig herverdeeffect van € 20.000. De structurele effecten voor 2019 en verder worden op dit moment onderzocht.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2018-2022".

Domein Leefomgeving

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2018 - 2022

De mutaties binnen het Domein Leefomgeving leiden in het jaar 2018 tot een incidenteel voordeel ten opzichte van de begroting. Incidentele voordelen zijn de baten uit groenverkopen en de vrijval van kapitaallasten door gefaseerde investeringen in de openbare verlichting. Vanuit de hoger dan voorziene baten kunnen in 2019 een aantal incidentele nadelen worden opgevangen. Denk hierbij aan onvoorziene uitgaven op het gemeentelijke gebouwenbeheer, lager dan begrote inkomsten op binnensport accommodaties en het incidenteel afboeken van de openstaande taakstelling accommodatiebeheer (wordt meegenomen bij aanstaande aanbesteding gebouwenonderhoud). Daarnaast worden er binnen het Domein Leefomgeving een aantal aanvullende investeringskredieten aangevraagd. De afschrijving voortkomend uit deze aanvullende kredieten leiden tot een hogere last in de begrotingsjaren 2019 en verder.

1. Vervangen brug Horsterweg

Naar aanleiding van de "Handreiking constructieve veiligheid van bestaande bruggen viaducten" van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn de betonnen kunstwerken in Leusden kwalitatief getoetst. Hierbij is geconstateerd dat de verkeersbrug van de Horsterweg over het Valleikanaal niet meer voldoet aan de wettelijke eisen voor zwaar verkeer. In aanvullende onderzoeken is bepaald dat een versterking van de bestaande brug niet tot de mogelijkheden behoort. Vanuit de onderhoudsvoorzieningen zijn geen middelen aanwezig die als dekking ingezet kunnen worden van de nu benodigde vervanging. Wij stellen u voor een krediet beschikbaar te stellen van € 500.000 voor de vervanging van de verkeersbrug en de jaarlijkse afschrijvingslast (60jr) van € 8.300 per jaar bij te ramen in de begroting. De uitvoering van de werkzaamheden is inmiddels gestart vanwege de geplande werkzaamheden aan de Hessenweg. De verkeersbrug Horsterweg dient op dat moment als omleidingsroute te fungeren.

2. Aanvullend krediet reconstructie kruispunt Noorderinslag

De kosten van de reconstructie van de kruising Groene Zoom-Heiligenbergerweg-Noorderinslag vallen hoger uit dan het hiervoor geraamde krediet. Door een broedende Sperwer kon een deel van de werkzaamheden aan de kruising niet worden uitgevoerd. Nu het nest ('horst' genaamd) leeg is kan ook het noordelijk deel van de kruising in een extra fase gereconstrueerd worden en kan de 2e rechtsaf stroken, noodzakelijk voor de goede verkeersdoorstroming worden gerealiseerd. Om de reconstructie volgens plan te kunnen voltooien is een aanvullend krediet nodig van totaal € 100.000. Deze meerkosten worden als volgt verklaard:

- € 44.000 verdragingskosten als gevolg van de broedende sperwer;

- € 56.000 overschrijding van af te voeren hoeveelheden materiaal waar onder teerhoudend asfalt.

Wij stellen u voor een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 100.000. De jaarlijkse afschrijvingslast (25jr) voortkomend uit de meerkosten bedraagt € 4.000 per jaar en dient te worden bijgeraamd in de begroting.

3. Vervangen e-layer hoofdveld MHCL

In het voorjaar van 2018 (tijdens de reguliere vervanging van de toplaag) is geconstateerd dat de e-layer van het eerste hockeyveld vroegtijdig vervangen moest worden. In de onderhoudsplanning buitensportaccommodaties is hier geen rekening mee gehouden. De meerkosten van het vervangen van de e-layer komen neer op € 125.000. Wij stellen u voor een aanvullend krediet beschikbaar te stellen ter hoogte van € 125.000. De afschrijvingslasten ad € 6.300 (20 jaar) dienen te worden bijgeraamd in de begroting.

Een tweede financieel effect is dat de oude e-layer per 2018 nog een boekwaarde kent van € 53.000. Deze resterende boekwaarde wordt in 2018 afgeboekt. De versnelde afschrijving kan plaats vinden door middel van een even grote onttrekking aan de reserve dekking kapitaallasten economisch nut. De versnelde afschrijving kent daarmee geen budgettair effect in de begroting.

Naast de nieuwe e-layer (€ 125.000) worden – vanuit de reguliere onderhoudsplanning - ook de toplaag van het hoofdveld, speelveldinrichting (totaal € 191.000) en de beregeningsinstallatie van het veld (€ 42.000) vervangen. De investeringen buiten de e-layer om worden gedekt middels een bijdrage uit de voorziening buitensportaccommodaties en leiden niet tot financiële gevolgen in de gemeentelijke begroting. Derhalve stellen wij u voor middels deze najaarsnota tevens kredieten beschikbaar te stellen voor de geplande vervanging van de toplaag en de beregeningsinstallatie.

4. 0-meting aanbesteding gebouwenbeheer

Onze gebouwgegevens hebben veelal hun oorsprong vanuit het verleden. Tekeningen en certificaten zijn veelal opgesteld bij de realisatie van het gebouw. De gegevens in het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) zijn bij uitvoering van maatregelen geactualiseerd, maar nog veel basisgegevens zijn in het verleden tot stand gekomen. Dit geeft aanleiding tot een meer grootschalige actualisatie van de gebouwdossiers, mede om te komen tot een goede aanbesteding van het gebouwenonderhoud in de komende jaren. Middels een meervoudig ondershandse aanbesteding is daartoe de uitvoering van een zogenaamde 0-meting uitgevraagd. Dit betreft enerzijds een integrale beoordeling en inventarisatie van gebouw en het gebouwdossier. Anderzijds een inventarisatie van mogelijke maatregelen tot verduurzaming van de gemeentelijke panden. Resultaten van de 0-meting worden

vastgelegd in een nieuw beheerpakket. De raad wordt voorgesteld:

- € 20.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de duurzaamheidsscans vanuit de algemene reserve, flexibel deel. Dit bedrag is hiertoe binnen de algemene reserve flexibel deel gereserveerd en vraagt dus niet om aanvullende middelen;
- € 40.100 incidenteel aanvullend beschikbaar te stellen voor uitvoering van de 0-meting;
- € 5.500 structureel aanvullend beschikbaar te stellen voor licentiekosten van het beheerpakket.

De aanvullende bedragen dienen te worden bijgeraamd in de begroting.

5. Sloop sportzaal de Meent en Binnenhuys

De sportzaal aan de Meent 4 is vanaf september 2018 gesloten. De sportactiviteiten zijn verplaatst naar het nieuwe sportcentrum Buiningspark en andere gemeentelijke binnensportaccommodaties. De nevenruimtes van de sportzaal hebben in participatie-broedplaats De Smederij aan de Hoefijzer 18 een nieuw onderdak gevonden. Op de locatie van sportzaal De Meent en de basisscholen De Hobbit en Het Kompas gaat een herontwikkeling plaatsvinden met een nieuw Integraal Kindcentrum en woningbouw. Het is wenselijk om het pand zo spoedig mogelijk te slopen. Hiervoor wordt een krediet aangevraagd van € 155.000. De kosten voor het gehele slooptraject inclusief tijdelijke groenvoorzieningen en het afschrijven van de resterende boekwaarde zijn geraamd op € 155.000 en kunnen worden onderverdeeld in de volgende componenten:

sloopkosten	€ 113.100
kosten herinrichting terrein	€ 18.200
afboeken resterende boekwaarde	€ 23.700
totale kosten	€ 155.000

De sloopkosten bestaan uit de kosten voor de uitvoering van de sloopwerkzaamheden, maar ook uit de kosten van voorbereiding en advies, asbestinventarisatie en –sanering, externe projectbegeleiding en onvoorzien. De resterende boekwaarde van het pand bedraagt in 2019 € 23.700 en dient na de sloop in 2019 in 1 keer te worden afgeschreven. Wij stellen u voor de incidentele kosten ad. € 155.000 te dekken vanuit de algemene reserve, basisdeel. Door de éénmalige afschrijving van de resterende boekwaarde vervallen vanaf 2020 de structurele kapitaallasten ad. € 4.700. Deze kunnen van de begroting worden afgeraamd.

6. Gedeeltelijke kwijtschelding lening De Groene Belevenis (DGB)

Op 16 mei 2018 en 25 september 2018 zijn memo's naar de raad verzonden inzake de financiële situatie van De Groene Belevenis (DGB). Aan de hand van een Quick scan is in kaart gebracht welke stappen gezet moeten worden om te komen tot een realistisch toekomstperspectief. Eén van de genoemde maatregelen is dat de gemeente de lening aan DGB deels kwijtscheldt. Vanaf 31-12-2018 dient DGB jaarlijks € 9.200 af te lossen op de lening. De liquide middelen van DGB zijn echter zodanig laag dat aflossing nog maar 2 jaar mogelijk is. Eventuele besluiten over kwijtschelding van de lening van € 92.000 worden uitgesteld totdat de evaluatie met de raad in de raadsvergadering van 31 januari 2019 heeft plaatsgevonden.

7. Mutaties jaarlijks onderhoud gebouwenbeheer

Binnen het jaarlijks onderhoud gebouwenbeheer doen zich een aantal nadelige mutaties voor ten opzichte van de begroting 2018. De raad wordt verzocht in te stemmen met een aanvullend budget in de begroting van het jaar 2018.

incidentele huurderiving Broedplaats de Smederij	€ 20.000
meerkosten onderhoud Broedplaats de Smederij '18	€ 10.000
de Til verhelpen lekkage en schade dak (*)	€ 20.000
asbest sanering Toren Oud Leusden	€ 7.700
herstelwerkzaamheden elektra bibliotheek Leusden Centrum	€ 10.000
werkzaamheden airconditioning kantoor Milieustraat	€ 11.600
 totaal benodigde bijraming regulier onderhoud gebouwen '18	€ 79.300

(*) het verhelpen van de lekkage en de schade aan het dak van de Til betreft een repressieve ingreep. Binnen de onderhoudsvoorzieningen is hiervoor niet gespaard. Vandaar dat deze mutatie hier vermeld wordt en niet onder de afwijkingen in de groot onderhoudsplanung (punt 8).

8. Bijstelling budgetten groot onderhoud 2018

De jaarlijkse uitgaven groot onderhoud worden gedekt vanuit de onderhoudsvoorzieningen. Op basis van de voorziene uitgaven in 2018 wordt de groot- onderhoudsprognose voor het jaar 2018 voor een aantal disciplines neerwaarts bijgesteld. Niet aangewende middelen op deze onderhoudsdisciplines blijven beschikbaar binnen de onderhoudsvoorzieningen. Er doet daarmee zich geen resultaatsbepalend effect voor in het lopende begrotingsjaar 2018.

	Groot onderhoudsdiscipline	Primitief	Verwacht	Mutatie
1	verkeersregelinstallaties	€ 127.000	€ 60.000	€ 67.000
2	waterbeheer	€ 105.000	€ 20.000	€ 85.000
3	speelvoorzieningen	€ 131.000	€ 84.000	€ 47.000
4	gebouwenbeheer	€ 448.000	€ 212.000	€ 236.000
	totaal	€ 811.000	€ 376.000	€ 435.000

Ad 1. verkeersregelinstallaties

Behoudens enkele resterende werkzaamheden rond de aanpak van het kruispunt Groene Zoom – Noorderinslag worden werkzaamheden aan de VRI's doorgeschoven naar latere jaren.

Ad 2. waterbeheer

Baggerwerkzaamheden worden in samenwerking met het waterschap uitgevoerd. Aanbesteding van werkzaamheden volgt de planning van het waterschap. Uitvoering vindt plaats in het jaar 2019.

Ad 3. speelvoorzieningen

Op basis van het uitvoeringsplan Spelen 2017-2025 zetten we in 2019 actiever in op het reduceren van het aantal speeltoestellen. De wensen van direct omwonenden worden zo goed mogelijk betrokken bij de nieuwe inrichting van pleinen waar speeltoestellen worden verwijderd. Momenteel zijn we druk bezig om 7 speelplekken om te vormen naar een natuurlijkere ingerichte speelruimte en 6 speelplekken worden opnieuw ingericht. Eigen inzet van bewoners in de vorm van meedenken, zoeken van draagvlak, zo mogelijk een financiële bijdrage, uitvoering van werkzaamheden, sponsoring, is daarbij een voorwaarde. Deze werkwijze vergt meer voorbereidingstijd dan vooraf ingeschat en daarnaast zijn de levertijden voor de speeltoestellen toegenomen. Hierdoor kunnen niet alle voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd dit jaar.

Ad 4. gebouwenbeheer

Op een aantal panden wijken de voorziene uitgaven af van de onderhoudsplanning jaarschijf 2018, per saldo resulterende in een fasering van werkzaamheden ter hoogte van € 236.000.

Verhogen jaarschijf groot onderhoud 2018 gebouwenbeheer:

- € 36.000 - sporthal Achterveld, renovatiewerkzaamheden sanitaire ruimten (past binnen MJOP)
- € 23.000 - Rozengarde 22, vervanging dakbedekking (past binnen MJOP)
- € 12.000 - kazernes Leusden Centrum, aanpak plafond en schilderwerk buiten (past binnen MJOP)
- € 9.000 - kantoor Milieustraat, schilderwerk (past binnen MJOP)

Verlagen jaarschijf groot onderhoud 2018 gebouwenbeheer:

- € 100.000 Fort033, werkzaamheden verlichting en schilderwerk reeds in 2017 uitgevoerd.
- € 60.000 Moespot, aanpak dakbedekking schuift door naar het jaar 2019.
- € 48.000 MFA van de Korf, werkzaamheden wachten tot keuze toekomstscenario van de Korf.
- € 38.000 2e sporthal, jaarlijkse reservering groot onderhoud wordt voorlopig nog niet ingezet.
- € 34.000 de Til, werkzaamheden worden in een later stadium uitgevoerd en meegenomen in de op handen zijnde aanbesteding van het gebouwenonderhoud.
- € 15.000 parkeerdekken, er worden dit jaar nog geen werkzaamheden voorzien.
- € 11.000 bibliotheken, in 2018 worden geen groot onderhoudsuitgaven voorzien.
- € 10.000 Kunstgebouw, onderhoudswerkzaamheden zijn reeds in 2017 uitgevoerd.

9. Gescheiden afvalinzameling

Op het gebied van gescheiden afvalinzameling doet zich een aantal ontwikkelingen voor:

- De inkomsten op het Milieubringstation voor ontvangen afvalstromen blijft achter bij de raming. een bedrag van € 40.000 dient te worden afgeraad;
- Het college heeft besloten eenmalig 50% bij te dragen in de kosten van Doppers voor basisschoolleerlingen tot een maximum van € 15.000;
- Het jaarlijks vanuit Nedvang beschikbaar gestelde budget voor zwerfafval projecten wordt, voor de periode 2018 t/m 2022, als subsidie beschikbaar gesteld aan Opperuimd Leusden voor de organisatie en uitvoering van zwerfafval projecten;
- We hebben een inhaalslag gemaakt in de besteding van zwerfafvalgeld. De uitgaven hiervoor zijn reeds in 2016 en 2017 gedaan. In 2018 wordt hiervoor vanuit Nedvang een nabetaling ontvangen van € 53.500;
- Voor afschrijvingslasten dient per saldo een bedrag van € 17.000 bijgeraad te worden.

Per saldo dient een bedrag van € 18.500 te worden onttrokken aan de voorziening egalisatie reinigingsrechten.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2018-2022".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

Domein Samenleving

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2018 - 2022

(x € 1.000)	2018
Begroting 2018-2022	-18.323
Vastgestelde wijzigingen	-340
	-18.663
Mutatie Najaarsnota	-92
Saldo na Najaarsnota	-18.755

Tabel budgetautorisatie 2018

Grafiek mutaties Najaarsnota (x € 1.000)

De nadelen voor de jaarschijven 2018 en 2019 binnen dit domein zijn vooral het gevolg van de lagere baten uit verhuur van de binnensportaccommodaties (2018) en de raming van hogere lasten aan de GGDrU als gevolg van loonstijgingen en de bijdrage voor uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (2019 en verder). De jaarschijven 2020 t/m 2022 laten voor het Domein Samenleving grote nadelen zien vooral als gevolg van de nog niet afgedekte tekorten op de zorgkosten WMO en Jeugd ter hoogte van € 890.000.

1. Ontwikkeling zorgkosten Sociaal Domein

In lijn met de landelijke ontwikkelingen zien wij ook in Leusden een verdere toename van de kosten voor de jeugdzorg en ondersteunende begeleiding WMO. Op basis van de door Amersfoort afgegeven prognose 2018 verwachten wij een overschrijding van € 803.000. Onderstaand een analyse op hoofdlijnen van het voor dit jaar verwachte tekort:

Prognose zorgkosten 2018 (bedragen x € 1.000)	Raming (na vjn)	progn. voor verevening	progn. na verevening	Saldo
Nieuwe taken WMO	1.328	1.330	1.330	-2
Nieuwe taken Jeugd pxq	2.048	2.887	2.887	-839
Nieuwe taken Jeugd Risicoverevening	2.358	2.724	2.225	133
korting a.g.v. bijstelling IU WMO/Jeugd	-95	0	0	-95
Totaal	5.639	6.941	6.442	-803

De zorgkosten voor verevening bedroegen in 2017 voor Leusden circa € 6,7 miljoen. Uit het bovenstaande overzicht is af te leiden dat de stijging van de zorgkosten voor verevening naar circa € 6,9 miljoen in 2018 ten opzichte van 2017 dus maar beperkt is geweest. Daarnaast heeft ook het (verwachte) effect van de risicoverevening (€ 500.000 verwacht in 2018 ten opzichte van € 900.000 werkelijk in 2017) invloed op het uiteindelijk verwachte budgettaire tekort voor dit jaar.

Voor een verdere inhoudelijke toelichting op dit onderdeel verwijzen wij u naar de memo "Financiën Sociaal Domein 2018" die is behandeld in de informatie uitwisseling van 18 oktober jl. Deze memo is ook als bijlage bij deze Najaarsnota toegevoegd. Wij stellen voor om het ontstane tekort voor 2018 als volgt te dekken:

Dekkingsvoorstel toename zorgkosten Sociaal Domein 2018 (bedragen x € 1.000)	
	2018
Raming zorgbudgetten nieuwe taken WMO en Jeugd	5.639,0
stelpost loon- en prijsstijgingen	0,0
Prognose zorgkosten 2018(na verevening) en inkoop 2019	6.442,0
stelpost risicoverevening	0,0
Budgettair tekort	-803,0

Dekkingsvoorstel

1. Aanwenden ruimte reguliere budgetten SD, jaarschijf 2018	94,6
2. Aanwenden voordeel Werk en Inkomen, jaarschijf 2018 (zie 3.)	416,1
3. Aanwenden stelposten SD, jaarschijf 2018 (zie Alg. dekking)	623,7
4. Aanvullende rijksmiddelen (zie Alg. dekking)	72,0
5. Uitvoeringskosten 2019	0,0
Dotatie/onttrekking reserve Sociaal Domein	-403,4
Saldo na dekkingsvoorstel	0,0

*De ontstane ruimte binnen de reguliere budgetten SD is met name het gevolg van afrekeningen voorgaande dienstjaren thuisbegeleiding (€ 29.000), niet voorziene baten Beschermd Wonen (€ 35.000) en incidentele onderbestedingen (€ 30.600) waar in de begroting geen rekening mee is gehouden.

In deze najaarsnota doen wij u een dekkingsvoorstel voor 2018. Het tekort voor 2019 bedraagt op basis van het vastgestelde regionale inkoopkader € 890.000 structureel. Bij de behandeling van de begroting 2019 is besloten dit tekort te dekken vanuit de resterende middelen binnen de reserve Sociaal Domein (€ 434.000), de Algemene reserve basisdeel (€ 409.000) en het begrotingsoverschot voor dat jaar (€ 47.000). Door de in deze najaarsnota behaalde voordelen op andere onderdelen binnen het Sociaal Domein kan er, na dekking van het tekort 2018, nog een aanvullende dotatie van € 403.400 aan de reserve Sociaal Domein worden gedaan. Deze toevoeging biedt de ruimte om het tekort voor 2019 ook ten laste van de reserve Sociaal Domein te brengen. Daarmee is de reserve Sociaal Domein nagenoeg volledig aangewend waarmee de buffer om tekorten vanaf 2020 vanuit de reserve op te kunnen vangen is verdwenen (zie ook D. overzicht reserves). Bij de jaarrekening 2018 wordt bezien of er vanuit de begroting Sociaal Domein, de lopende aanvraag voor de stroppenpot en/of de afrekeningen zorgkosten 2016 en 2017, een aanzuivering van deze reserve kan worden gedaan. Omdat de dekking voor het tekort kan worden gevonden binnen de reserve Sociaal Domein stellen wij u voor het eerder aan de Algemene reserve onttrokken bedrag voor dekking van het tekort 2019 ad € 409.000 weer terug te storten in deze reserve.

2. Uitvoeringskosten Sociaal Domein

Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden van de zorgadministratie voor de WMO en Jeugd-taken. Op dit moment wordt vol ingezet op het implementatietraject zodat vanaf 1-1-2019 de nieuwe Zorgadministratie voor deze taken operationeel kan zijn. De aanbesteding heeft geresulteerd in een budgettair voordeel op de uitvoeringskosten van € 80.000 oplopend tot € 150.000 vanaf 2020. Het lagere voordeel in 2019 is het gevolg van nog te maken overgangs- en frictiekosten. Voorgesteld wordt het behaalde aanbestedingsvoordeel vanaf 2020 vooralsnog op een stelpost te ramen en deze te betrekken bij het dekkingsvoorstel tekort Sociaal Domein zoals deze bij de voorjaarsnota 2019 zal worden vastgesteld (collegebesluit L190468).

De voor dit jaar geraamde frictie- en implementatiekosten als gevolg van de ontvlechting met de Zorgadministratie Amersfoort van € 370.000 (raadsbesluit L172237) zullen pas in 2019 worden gemaakt. Voorgesteld wordt dit bedrag voor 2018 af te ramen en via de reserve met aangewezen bestemming over te hevelen naar 2019.

3. Ontwikkelingen Participatie, Werk en Inkomen

Binnen de begroting van Werk en Inkomen wordt voor het jaar 2018 een voordeel verwacht van € 496.100. Dit voordeel is als volgt onderbouwd:

a) Bijstand Participatiewet	€ 463.000
b) Uitkeringen BBZ	€ 42.000
c) Kosten bijzondere bijstand	€ - 30.700
d) Uitvoeringskosten Werk en Inkomen	€ - 34.200
e) Vrijval stelpost Werk en Inkomen	€ 56.000
Per saldo een voordeel van	€ 496.100

Wij stellen u voor een bedrag van € 416.100 toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein, waardoor de verwachte tekorten op de zorgkosten voor de jaren 2018 en 2019 volledig kunnen worden opgevangen zonder een beroep te doen op de Algemene reserve c.q. een verlaging van het weerstandsvermogen. Het daarna nog resterende saldo van € 80.000 willen wij ook reserveren in de reserve Sociaal Domein als "stimuleringsbudget uitstroom W&I".

Ad a)

Het voordeel van € 463.000 bestaat uit het saldo van de hogere rijksbijdrage ad. € 518.500 en hogere bijstandslasten ad. € 55.500 ten opzichte van de begroting.

	Primitief 2018	Verwacht 2018	Mutatie Najaarsnota 2018
Bijstandslasten	€ 4.192.700	€ 4.248.200	€ 55.500 N
Rijksbijdrage ministerie SZW	€ 3.853.100	€ 4.371.600	€ 518.500 V
Saldo	-/- € 339.600	€ 123.400	€ 463.000 V

Het rijk heeft inmiddels de bijgestelde rijksbijdragen BUIG 2018 bekend gemaakt. Voor 2018 bedraagt de rijksbijdrage € 4.371.600. Op basis van de verwachte uitgaven ad. € 4.248.200 betekent dit dat het rijksbudget dit jaar voldoende is. Er hoeft in 2018 dus geen beroep te worden gedaan op de vangnetregeling van het rijk, zoals in voorgaande jaren wel het geval was.

Het positieve verschil ten opzichte van de begroting ad. € 518.500 wordt enerzijds veroorzaakt door het feit dat de definitieve uitkering € 214.300 hoger is dan de voorlopige rijksbijdrage BUIG. Dit is met name als gevolg van de aanvullende bijdrage voor de vergunninghouders. Daarnaast houden we in de begroting voorzichtigheidshalve vast aan het uitgangspunt dat de (rijks)inkomsten ca. 8% lager zijn dan de geraamde bijstandsuitgaven. Deze 8% is gebaseerd op de regeling vangnet en betreft het gedeelte wat maximaal voor eigen rekening van de gemeente komt alvorens de vangnetregeling in werking treedt. Dit is een reëel en stabiel uitgangspunt in de begroting. In voorgaande jaren is dit ook noodzakelijk gebleken om tekorten op de rijksbijdrage BUIG op te vangen. Omdat de daling van het aantal bijstandsccliënten minder groot is dan verwacht, vallen de bijstandslasten 2018 € 55.500 hoger uit dan oorspronkelijk begroot.

Ad b)

Op basis van historische uitgaven en inkomsten is de inschatting dat de raming van € 52.000 naar beneden kan worden bijgesteld met € 42.000.

Ad c)

De kosten voor de bijzondere bijstand nemen in 2018 toe met € 30.700. Met name het gebruik en de kosten van bewindvoering en maatwerk nemen toe. De structurele financiële gevolgen hiervan zijn al in de begroting 2019-2022 verwerkt.

Ad d)

Op basis van de afgenomen aantallen bijstandsccliënten in 2017 en de verwachting voor 2018 werd bij de Voorjaarsnota 2018 het budget voor de uitvoeringskosten incidenteel naar beneden bijgesteld met € 50.000. Op basis van realisatie in de eerste helft van dit jaar, stellen we de verwachtingen echter bij en verwachten we extra kosten ad. € 34.200. Oorzaken hiervan zijn te vinden in de toename van het aantal aanvragen bijzondere bijstand, meer inzet op maatwerk vangnetregeling en het feit dat de daling in het bijstandsbestand minder heeft doorgezet in 2018.

Ad e)

Binnen de begroting Werk en Inkomen is een stelpost van € 56.000 aanwezig ten behoeve van Loket Werk en Inkomen, welke incidenteel voor het jaar 2018 kan vrijvallen.

Structurele gevolgen

Bovenstaande mutaties leiden ook tot structurele gevolgen, zoals naar verwachting hogere uitvoeringskosten Werk en Inkomen. In de Voorjaarsnota 2019 willen we hierop terugkomen in samenhang met de structurele gevolgen voor de rijksbijdrage BUIG, de begroting BBZ en de beschikbare stelposten.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2018-2022".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

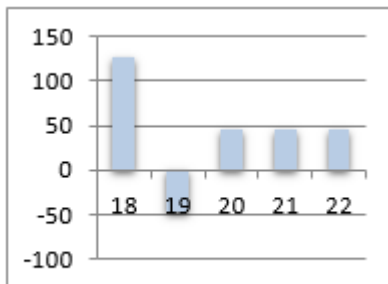

Domein Ruimte

Belangrijste mutaties uitvoering begroting 2018 - 2022

(x € 1.000)	2018
Begroting 2018-2022	-3.002
Vastgestelde wijzigingen	-174
	-3.175
Mutatie Najaarsnota	127
Saldo na Najaarsnota	-3.049

Tabel budgetautorisatie 2018

Grafiek mutaties Najaarsnota (x € 1.000)

Voor het jaar 2018 leiden de mutaties binnen het Domein Ruimte tot een voordelig resultaat na bestemming van € 119.000. Voornaamste verklaring hiervoor is de inkomsten uit anterieure overeenkomsten. Vanaf 2020 ontstaat een structureel voordeel van € 46.000 dat hieronder verder wordt toegelicht bij '2. Inzet en afbouw middelen in reserve omgevingsvergunningen'.

1. Anterieure overeenkomsten

De gemeente Leusden wil ruimtelijke initiatieven zoveel mogelijk ondersteunen. De kosten die hiervoor gemaakt worden, o.a. ambtelijke ondersteuning, inhuur en uitvoering van werk, worden via een anterieure overeenkomst op de initiatiefnemers verhaald. We kunnen deze kosten alleen verhalen als een procedure (omgevingsvergunning of bestemmingsplan) wordt gevoerd. Het is echter niet altijd zeker of de initiatiefnemer er daadwerkelijk toe overgaat het initiatief te realiseren. Wanneer dit niet het geval is, kunnen de kosten niet worden verhaald en komen voor rekening van de gemeente. In totaal wordt in 2018 € 121.000 via anterieure overeenkomsten verhaald. In de primitieve begroting is reeds rekening gehouden met een inkomst van € 40.000. Voor gemaakte kosten dient een bedrag van € 18.200 in 2018 en € 62.800 in 2019 te worden geraamd. De hogere inkomsten in 2018 gebruiken we derhalve om de bijraming van kosten in 2019 te dekken.

2. Inzet en afbouw middelen in reserve omgevingsvergunningen (bouwleges)

Een deel van de reserve met aangewezen bestemming wordt gebruikt om geïnde legesopbrengsten beschikbaar te houden voor de uitvoering van werkzaamheden welke verband houden met het verlenen van- en het toezicht op verleende omgevingsvergunningen en voor het opvangen van in enig jaar lagere legesopbrengsten dan in de begroting geraamd (zgn. egalisatiefunctie).

In de periode tot het jaar 2014 lagen de opbrengsten uit bouwleges gegeven de economische neergang relatief laag. Per eind 2014 resteerde er geen ruimte meer binnen de 'egalisereserve bouwleges' om de terugloop in leges-opbrengsten nog langer op te vangen.

Als gevolg daarvan is in 2014 de vergunningverlening, toezicht en handhaving gerelateerde formatie in de gemeentelijke begroting teruggebracht. Daarnaast werd de "ijzeren voorraad" aan jaarlijks te ontvangen bouwleges in de gemeentelijke begroting neerwaarts bijgesteld. Per saldo leidde tot een structureel nadeel in de gemeentelijke begroting van € 161.000 per jaar.

In de jaren 2014 tot en met 2017 zijn de opbrengsten uit verstrekte omgevingsvergunningen weer toegenomen. Hierdoor is ook de hoogte van de egalisereserve toegenomen. Per eind 2017 bevindt er zich een bedrag van € 1,5 mln. aan opbrengsten uit bouwleges in de reserve met aangewezen bestemming.

Wij stellen u voor om in het lopende begrotingsjaar 2018 vanuit deze middelen incidenteel de inzet van een ingehuurd constructeur mogelijk te maken ter hoogte van € 90.000.

Daarnaast stellen wij u voor de "ijzeren voorraad" aan jaarlijks te ontvangen bouwleges met ingang van 2019 structureel te verhogen in de gemeentelijke begroting. Op basis van de voorziene baten uit omgevingsvergunningen en de voorziene capaciteitsinzet in de jaren 2019-2026 (doorrekenperiode van 8 jaar, restantsaldo egalisereserve ad. € 100.000) kan er met ingang van het jaar 2019 jaarlijks een bedrag van € 46.000 vrijgemaakt worden vanuit de 'reserve bouwleges' om het financieel nadeel voortkomend uit de neerwaartse bijstelling van de "ijzeren voorraad" aan te realiseren bouwleges in het jaar 2014 te compenseren. De hoogte van de legestarieven blijven hierbij ongewijzigd.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2018-2022".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

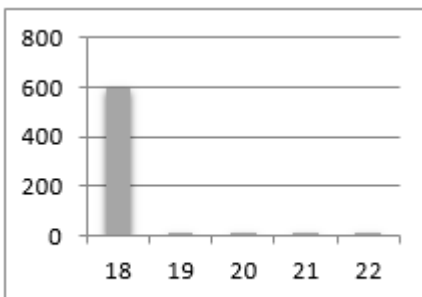

Overhead

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2018-2022

(x € 1.000)	2018
Begroting 2018-2022	-7.009
Begrotingswijzigingen	-117
	-7.126
Mutatie Najaarsnota	599
Saldo na Najaarsnota	-6.527

Tabel budgetautorisatie 2018

Grafiek mutaties Najaarsnota (x € 1.000)

Voor het jaar 2018 leiden mutaties binnen de Overhead tot een voordelig resultaat na bestemming van € 599.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door positieve ontwikkelingen bij de projecten uit het Grondbedrijf, met als gevolg een hogere toerekening van overheadskosten aan deze externe kostendragers. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 323.580 (zie toelichting onder 2). Daarnaast bedraagt de incidentele vrijval van kapitaallasten € 149.000. De technische wijzigingen die in dit domein een voordeel van € 153.300 laat zien, zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld. Het resultaat is budgetneutraal. Tot slot is er een incidenteel voordeel van € 50.000 op de loonkosten (zie toelichting onder 1).

1. Loonkosten

Het verloop van de personele loonkosten laat voor 2018 een positief saldo zien van € 50.000.

Onder meer doen de volgende ontwikkelingen zich voor:

a) De loonkosten laten een positief saldo zien van € 309.000. Dit voordeel wordt voor € 214.000 veroorzaakt door de realisatie van de taakstellingen externe kostendragers en interne kerntakendiscussie (iKTD). Daarnaast is door ontstane vacatures en restformatie € 45.000 nog niet ingezet.

b) De personele inhuur laat een negatief saldo zien van € 231.000. Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door:

- de extra benodigde inzet voor uitval door ziekte. Dit jaar zijn de kosten € 466.000 en wordt met name veroorzaakt door langdurig ziekteverzuim van een aantal medewerkers. Bij de voorjaarsnota is het beschikbare knelpunten budget bijgeraamd en zijn andere beschikbare middelen, zoals inkomsten UWV ingezet. Er resteert nog een dekkingstekort van € 135.000;
- bij de voorjaarsnota zijn incidenteel en bij de kaderbrief structureel middelen voor uitbreidingen op de formatie beschikbaar gesteld. Doordat bij de voorjaarsnota op een aantal taakvelden incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld is structurele invulling nog niet mogelijk geweest, waardoor in 2018 hogere kosten zijn gemaakt door externe duurder inhuur wat resulteert in een nadeel van € 60.000;
- het overige deel van € 35.000 wordt ingezet op inhuur door piekbelasting bij onder andere de openbare verlichting en de uitvoering van de komende verkiezingen.

Voorgesteld wordt om van het voordeel bij de loonkosten een bedrag van € 259.000 in te zetten op het te kort op de inhuurkosten en het overige deel ad. € 50.000 als voordeel in de najaarsnota te verwerken. Hiermee zijn alle knelpunten en kosten bij de inhuur gedekt en resteert er nog € 28.000 om onvoorziene knelpunten op te kunnen vangen in 2018.

Resultaat	Bedrag
Loonkosten	
voordeel loonkosten	€ 309.000
aframing loonkosten naar inhuur	€ -259.000
resultaat voordeel najaarsnota	€ 50.000
Inhuur	
nadeel inhuurkosten	€ -231.000
bijraming voordeel loonkosten	€ 259.000
resultaat beschikbaar budget inhuur 2018	€ 28.000

2. Toerekening grondexploitaties

Een deel van de loonkosten van de gemeente wordt gedekt uit zogenaamde externe kostendragers; grondexploitaties, kapitaalwerken en onderhoudsvoorzieningen. In 2015 is een besluit genomen deze toerekening structureel te verlagen vanwege de afloop van een aantal grote grondexploitaties. We hebben ook de formatie gereduceerd. Sinds 2016 trekt de economie echter weer aan en is er veel animo om locaties te ontwikkelen. Het budgettaire kader uit 2015 (lagere toerekening formatiekosten) is in de begroting 2018 losgelaten. Dit betekent dat we de begrote loonkosten inclusief overhead weer volledig toerekenen aan het grondbedrijf. Dit levert in 2018 een meevaller op van € 323.580.

Gemeente Leusden

In de programmabegroting 2019 hebben wij een meevaller van € 182.000 aflopend naar € 97.000 in 2022 verwerkt (uiteenzetting financiële positie; begrotingsresultaat 2019-2022).

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2018-2022".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

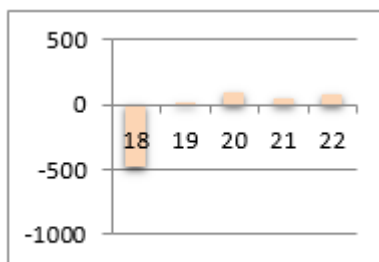

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2018-2022

(x € 1.000)	2018
Begroting 2018-2022	38.421
Begrotingswijzigingen	859
	39.280
Mutatie Najaarsnota	-477
Saldo na Najaarsnota	38.803

Tabel budgetautorisatie 2018

Grafiek mutatie Najaarsnota (x € 1.000)

Het resultaat binnen Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien laat voor 2018 een nadeel van € 476.000 zien door een lagere Algemene Uitkering als gevolg van het lagere accres ten opzichte van de meicirculaire en een hogere uitname i.v.m. de kleinere ruimte onder het BCF plafond. De jaarschijven daarna laten een klein voordeel zien als gevolg van een verlaging van de stelpost loon- en prijsstijgingen en een lichte toename van het accres.

1. Algemene Uitkering

De raming van de Algemene Uitkering Gemeentefonds is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2018 en de septembercircularisatie 2018. De structurele gevolgen van de meicirculaire zijn al verwerkt in de ontwerp-begroting 2019-2022. De septembercircularisatie laat vooral in de jaren 2018 en 2019 een nadeel zien ten opzichte van de begroting. Het gaat daarbij voor de jaarschijf 2018 om het lagere accres en de neerwaartse bijstelling van de ruimte onder het BCF. Voor 2019 gaat het om een verlaging van de IU Jeugd en WMO vanwege een uitname voor de uitvoeringskosten door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor het PGB trekkingsrecht. Deze uitname kan, gelet op de tekorten in de zorg, niet in mindering worden gebracht op de zorgbudgetten. Voor een verdere inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar de memo septembercircularisatie die u onlangs heeft ontvangen.

De jaarschijf 2018 van de meicirculaire laat een voordelig resultaat zien van € 337.200. Dit voordeel wordt voor € 345.300 veroorzaakt door een hogere bijdrage voor loon- prijs- en volumestijgingen Sociaal Domein. Voorgesteld wordt dit bedrag aan te wenden om het tekort op de zorgkosten voor de jaarschijf 2018 deels te kunnen dekken (zie domein samenleving). Daarnaast wordt een bedrag van € 82.300 aan reserveringen (zie a. t/m f.) functioneel geraamd binnen de domeinen. Tot slot wordt een bedrag van € 106.500 ten laste gebracht van de stelpost loon- en prijsstijgingen, waardoor het budgetair saldo van de meicirculaire 2018, jaarschijf 2018 € 16.100 voordelig bedraagt.

De mutaties Algemene Uitkering zijn als volgt te specificeren:

	2018	2019	2020	2021	2022
Resultaat septembercircularisatie	-496.000	-35.000	40.000	-25.000	11.000
Reserveringen/taakmutaties	-	-47.000	-35.000	-21.000	-24.000
Totaal	-496.000	-82.000	5.000	-46.000	-13.000
meicirculaire, jaarschijf 2018					
hogere Alg. Uitkering	337.200				
1. Reserveringen	-82.300				
a) Verhoogde asielinstroom	-6.300				
b) DigiD mijn overheid	6.800				
c) handelsregister	1.300				
d) schulden en armoede	-25.000				
e) verhoging bijdrage WSW	-47.200				
f) maatschappelijke begeleiding	-11.900				
2. Sociaal Domein	-345.300				
3. Ontwikkeling loon- en prijsstijging	106.500				
Resultaat meircirc. Jaarschijf 2018	16.100				
Totaal bijstelling Najaarsnota 2018	-479.900	-82.000	5.000	-46.000	-13.000

2. Stelposten en taakmutaties

• De stelpost nieuw beleid wordt met in totaal € 40.000 afgeraamd voor diverse projecten. De middelen worden, middels toevoeging aan de algemene reserve met aangewezen bestemming, gereserveerd.

Gemeente Leusden

• Op de stelposten staat voor 2018 nog een budget van € 623.700 dat betrekking heeft op het Sociaal Domein. Het gaat daarbij om:

→ stelpost loon- en prijsstijging SD 2018, vanuit meicirculaire 2018	€ 345.300
→ restant stelpost taakmutaties Algemene Uitkering	€ 207.400
→ restant stelpost beleidskader Sociaal Domein	€ <u>71.000</u>
Totaal	€ 623.700

Voorgesteld wordt deze middelen aan te wenden voor dekking van het verwachte tekort op de zorgkosten 2018 (zie domein samenleving, onderdeel 1);

- De negatieve stelpost van € 128.000 die in de begroting is opgenomen als nog te ontvangen baten vanuit de regeling fonds tekortgemeenten Sociaal Domein kan komen te vervallen. In plaats daarvan ramen wij aan de batenkant een inkomst van € 200.000 aanvullende rijksmiddelen Sociaal Domein. Leusden heeft een aanvraag ingediend van € 365.000. Inmiddels is bekend dat de door de gemeenten ingediende claims vele malen hoger liggen dan de € 200 miljoen die in het fonds beschikbaar is. Bij de decembercirculaire 2018 is bekend welk bedrag vanuit het fonds zal worden toegekend aan Leusden.
- De middelen voor armoedebestrijding ad. € 63.400 die beschikbaar zijn gesteld voor 2018 worden gereserveerd in de algemene reserve met aangewezen bestemming. In 2019 worden voorstellen gedaan ter besteding van deze middelen.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2018-2022".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

Risico's, reserves, financiering en subsidieplafonds

Risico's

De gemeentelijke risico's worden tweemaal per jaar op gestructureerde wijze in beeld gebracht en op de mogelijke consequenties beoordeeld. De eerste monitor was gekoppeld aan de Voorjaarsnota 2018. De tweede monitor is opgesteld in het kader van de begroting 2019 en wordt tevens gekoppeld aan de Najaarsnota. In de tweede monitor schatten wij de risico's (€ 3,35 miljoen) hoger in dan bij de eerste monitor (€ 3,0 miljoen). Ten opzichte van de vorige monitor is het risicoprofiel met € 350.000 toegenomen door een hogere risico-inschatting voor de Algemene uitkering, Jeugdhulp, en grote projecten en onderhoud kapitaalgoederen. In de monitor wordt nader op de ontwikkeling van de risico inschatting ingegaan.

De risicomonitor 2018-2 is in september opgesteld. Voor het actuele beeld van de risico's verwijzen wij naar Risicomonitor 2018-2 (bijlage 1).

Risico's Sociaal Domein

De risicomonitor 2018-2 zoals die is opgenomen in de begroting 2019 is gebaseerd op de verantwoorde zorgkosten 2017 en het inkoopkader 2018. In de risicoparagraaf van de begroting 2019 is voor de onderdelen Jeugd en WMO binnen het Sociaal Domein in het "midden scenario" een bedrag aangehouden van € 960.000 (€ 700.000 Jeugd en € 260.000 WMO). Dit scenario is gebaseerd op het werkelijk kostenniveau 2017 en het inkoopkader 2018.

De tekorten op de zorgkosten Jeugd en WMO die zich vanaf 2018 voordoen hebben we in deze najaarsnota afgedekt door voor het jaar 2018 een sluitend dekkingsvoorstel te doen. Voor de jaren 2019 en verder is via een begrotingswijziging in de begroting 2019 een stelpost nader te nemen maatregelen begrotingstekort opgenomen. Daarmee is het risico voor dit onderdeel afgedekt. Op andere onderdelen binnen het Sociaal domein spelen er wel risico's die niet in de begroting zijn afgedekt. Daarbij zijn te noemen:

- * De onduidelijkheid over het effect van de vanaf volgend jaar optredende aanzuigende werking op de zorg in verband met het invoeren van het uniform abonnementstarief van maximaal € 17,50 per 4 weken;
- * Een verdere groei van de zorgkosten als gevolg van verdere vergrijzing en extramuralisering van de Leusdense samenleving;
- * De werkelijke effecten van de per 1 januari 2019 gewijzigde regionale risicovereeniging en mogelijke verdere afbouw van de risicovereeniging vanaf 2020;
- * De mogelijke herverdeeleffecten die vanaf 2021 binnen het gemeentefonds zullen ontstaan als gevolg van de herziening van de verdeelmodellen Jeugd en WMO, en de doordecentralisatie van de middelen voor Beschermd Wonen vanuit de centrum gemeenten naar alle gemeenten.

Risico's Algemene uitkering

Het accres van algemene uitkering is in de septembercirculaire voor 2018 verlaagd en voor 2019 voor nagenoeg dezelfde omvang verhoogd. Door het cumulatieve effect is er geen structureel effect. De verlaging van het accres wordt veroorzaakt doordat het Kabinet minder investeert dan gepland. Dat baart ons zorgen. De accessen zijn op basis van het Regeerakkoord Rutte III relatief hoog. Indien het Kabinet dit geplande uitgavenpatroon niet realiseert zullen de accessen neerwaarts worden bijgesteld en worden de gemeenten geconfronteerd met structureel lagere inkomsten.

Een ander risico is het voorschot BCF. Het voorschot BCF is in de meicirculaire uit het gemeentefonds gehaald. Deze uitname hebben wij gecompenseerd met het opnemen van een stelpost BCF waarbij we 80% van het voorschot hebben geraamd. De komende jaren zullen we die stelpost gefaseerd moeten afbouwen. Daarnaast worden jaarlijks de BCF-uitgaven van de gemeenten getoetst aan het BCF-plafond. Als het plafond wordt overschreden vindt een onttrekking aan het gemeentefonds plaats. Door het schrappen van het voorschot BCF is er nu wel sprake van een incidentele afrekening zoals nu ook in de septembercirculaire verwerkt.

Reserves

De ratio voor het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend

Het benodigde weerstandsvermogen (2) is genormeerd op 10% van de omzet van de algemene dienst. In de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen heeft de raad de bandbreedte voor de ratio vastgesteld op 0,8 – 1,2. De ratio ligt binnen deze bandbreedte.

❖ **Stand Reserve flexibel deel**

Stand 1-1-2018 (jaarrekening 2017)	1.148.600
Samenwerking BLNP	52.000
Onderzoek duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke panden	-20.000
Milieustraat	-26.800
knelpunten formatie	-266.700
Egalisatie incidentele baten & lasten Gemeentehuis	-265.000
grondverkoop de Fliert (verhuisvergoeding rijvereniging)	-30.000
Ruimte nieuw beleid 2018	-69.000
Dekking tekort 2018	-120.000
	<hr/>
	403.100
Besluiten 2018:	
Het beste idee van Leusden	-60.000
Vernieuwing markt	-20.800
Activiteiten gerelateerd werken	-32.600
AVG	-9.200
Correctie eigendomsverhoudingen	-17.500
Quicksan DGB (collegevoorstel 8-5)	-9.400
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2018	253.600
Ruimte nieuw beleid 2018	-11.000
Ruimte nieuw beleid 2019	-60.000
grondverkoop de Fliert (saldo verkoopopbrengst en uitgaven)	744.900
Egalisatie incidentele baten & lasten Gemeentehuis	-289.800
knelpunten formatie	-155.700
	<hr/>
	482.000

□

Gemeente Leusden

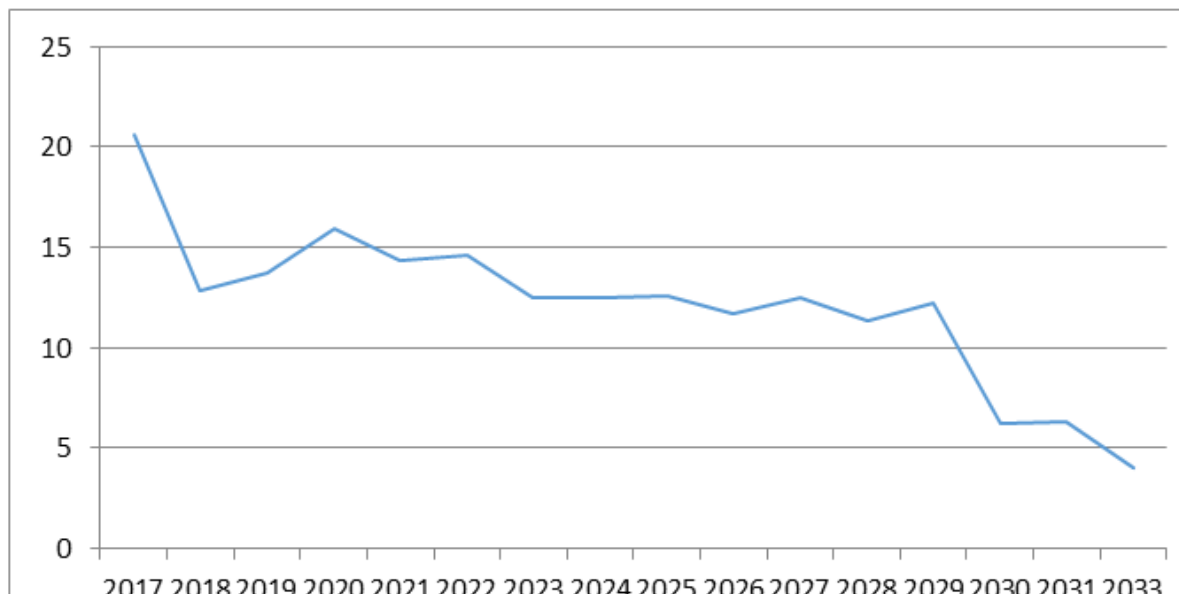
❖ Stand Reserve Sociaal Domein	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1-1-2018 (jaarrekening 2017)	1.198.000	1.543.400	274.100	177.100	142.100
voordeel jaarrekening 2017 Sociaal Domein	692.000				
Eerdere besluitvorming	-349.000	-152.500	-62.000	0	0
<u>Besluiten voorjaarsnota 2018:</u>					
Tekort zorgkosten 2018	-429.000	-271.800			
Hogere bijdrage RWA	-12.000				
Onderzoek Vertelmaatschappij	-40.000				
Quicksan Contractmanagement SD	-18.000				
Subsidie Persoonsgerichte aanpak (Larikslaan2)	-12.000				
Reservering voordeel Sociale Dienst A'foort	50.000				
<u>Amendement begrotingsbehandeling</u>		-434.000			
<u>Claims vanuit het CUP</u>					
3.6 positieve gezondheid en zorg	-20.000				
3.6 Lokale initiatieven (o.a. Leusden Leeftapp, bewustwordingscampagnes)		-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
3.1 Dotatie 2018 /onttrekking 2019 tekort zorgkst.	403.400	-376.000			
3.2 Oormerken budget impuls uitstroom W&I*	80.000	0			
	<u>1.543.400</u>	<u>274.100</u>	<u>177.100</u>	<u>142.100</u>	<u>107.100</u>

Financiering

In het vernieuwde rentebeleid is vastgelegd dat periodiek moet worden gerapporteerd over de liquiditeitsprognose. Dit doen we in de Voor- en Najaarsnota. Uitgaande van de investeringsplanning maken we een liquiditeitsprognose. De laatste prognose is gemaakt ten behoeve van de paragraaf financiering van de begroting 2018. Ten opzichte van deze prognose zijn er geen wijzigingen. Alle investeringen voor de periode 2018-2032 zijn opgenomen in de liquiditeitsprognose. Om te voorkomen dat er een liquiditeitstekort ontstaat dient er projectfinanciering te worden aangetrokken voor de projecten:

- Hart van Leusden € 5,7 miljoen
- IKC Berkelwijk € 7,3 miljoen
- IKC Groenhouten € 5,1 miljoen

De projectfinanciering voor het project Hart van Leusden is inmiddels aangetrokken tegen een rentepercentage van 1,455%. Indien we rekeninghouden met deze externe financiering is de liquiditeitsprognose als volgt:

De daling in 2029 wordt veroorzaakt door de renovatie scholen Achterveld.

Subsidieplafonds

Met het vaststellen van de programmabegroting 2018 zijn tevens de, daarbij als bijlage opgenomen, subsidieplafonds voor het jaar 2018 vastgesteld. Na het moment van het vaststellen van de primitieve begroting 2018 hebben zich mutaties voorgedaan binnen het programma Samenleving met betrekking tot subsidies, voor een bedrag van in totaal € 427.000. Hiervoor zijn reeds op de gebruikelijke manier, via raadsvoorstellen en begrotingswijzigingen, de benodigde financiële middelen door u beschikbaar gesteld. De mutaties hebben nu dus geen budgettaire gevolgen meer. Wij stellen u voor het subsidieplafond programma 3 Samenleving als gevolg van deze mutaties met € 427.000 te verhogen.

Gemeente Leusden